

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:
Președinte – Ghenadie Nicolaev,
Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma și Petru Moraru,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Don Victor și de avocatul Spînu Oleg în numele inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rezina din 02 aprilie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 în cauza penală în privința lui

***Don Victor Nicolae**, născut la 28 septembrie 1988, originar și domiciliat în or. Rezina, str. 1 mai, nr.7/59, temporar domiciliat în mun. Chișinău, b-dul Moscivei, nr. 118, ap. 102;*

***Șaptefrați Oleg Valeriu**, născut la 20 mai 1992, originar și domiciliat în or. Rezina, str. 1 mai, nr. 9/23, temporar domiciliat în mun. Chișinău, str. Albișoara, nr. 44/32;*

***Sîrbu Veniamin Grigore**, născut la 10 ianuarie 1992, originar din s. Verejeni, r-nul Telenești, domiciliat în or. Rezina, str. Basarabia, nr.6/22, temporar domiciliat în mun. Chișinău, Bubuieci, str. Ștefan cel Mare, nr. 5/37;*

***Railean Alexandru Serghei**, născut la 21 martie 1991, originar și domiciliat în or. Rezina, str. 27 august, nr.48/67, temporar domiciliat în mun. Chișinău, str. Matei Basarab, nr. 9/2, ap. 15;*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 29.08.2012 – 02.04.2013 (prima instanță)***
- 2. 25.04.2013 – 19.06.2013 (instanța de apel)***

3. 08.10.2013 – 25.02.2014 (*instanța de recurs ordinar*)
4. 08.04.2014 – 20.05.2014 (*instanța de apel*)
5. 11.08.2014 – 21.10.2014 (*instanța de recurs ordinar*)

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor în cauză

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Rezina din 02 aprilie 2013 *Don Victor Nicolae, Șaptefrați Oleg Valeriu, Sîrbu Veniamin Grigore și Railean Alexandru Serghei* au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, fiindu-le stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani fiecare.

În baza art. 90 Cod penal executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (un) an pentru fiecare.

2. În fapt, pe baza probelor administrate instanța de fond a constatat că, inculpații Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin, Railean Alexandru și Don Victor, la 29 august 2011, aproximativ la ora 17⁰⁰, împreună cu cet. Tiosa Ion Serghei se primblau cu o barcă din metal pe unul din iazurile din preajma s. Trifești, r-nul Rezina. La un moment dat, inculpații au început a balansa barca, deși au fost rugați de către Tiosa Ion să înceteze, fiindcă el nu putea înota. Cu toate acestea, inculpații, fără careva intenții și fără a prevedea posibilele consecințe au continuat balansarea. Ca rezultat al acțiunilor acestora, barca s-a răsturnat, toți au căzut în apă, iar Tiosa Ion s-a înecat.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 328 D din 12.12.2011, decesul lui Tiosa Ion a survenit în rezultatul asfixiei mecanice prin înec.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *procurorul*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 149 alin. (1) Cod penal la câte 2 ani închisoare pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis. Apelantul a invocat că inculpații vina nu și-au recunoscut-o, de cele comise nu se căiesc, nu au restituit succesoriului victimei prejudiciul material și prin declarații sale mincinoase împiedicau mersul normal al cercetării judecătorești, cu scopul eschivării de la răspunderea penală;

- *inculpatul Victor Don*, care a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de condamnarea lui, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii incriminate. Apelantul a indicat că instanța de fond nu a luat în considerație că, potrivit raportului de expertiză medico-legală din 12.11.2011, pe cadavrul lui Tiosa Ion a fost depistată o excoriație a unghiului extern a ochiului stîng. Rezultă că consecința decesului nu servește faptul că el nu putea înota, ci că el a fost lovit de barcă în timp ce aceasta

se răsturna și nu a mai avut posibilitate să iasă la suprafață. Dacă Tiosa Ion ieșea la suprafață, ceilalți erau să-l vadă și să-i acorde ajutor în caz dacă nu era în stare să ajungă la mal. Aceste circumstanțe în întregime combat declarațiile martorilor precum că cineva striga să nu clatine barca;

- *avocații Maria Mustea și Oleg Spînu în numele inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru*, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie achitați de sub învinuirea de comiterea faptei imputate, argumentînd că toate persoanele care se aflau în barcă s-au aflat în aceleași condiții cu victima și exista aceeași probabilitate de survenire a înecului tuturor. De asemenea, pentru a exista latura obiectivă în cazul lipșirii de viață din imprudență atitudinea inculpaților față de rezultatul produs urma să fie exprimată printr-o neglijență criminală sau sineîncredere exagerată.

După momentul răsturnării lunții Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru au rămas în aceeași situație, în aceleași condiții ca și victima, nimeni nefiind favorizat și pentru fiecare existînd pericolul de înec, fapt confirmat și prin situația în care s-a aflat Sîrbu Veniamin după răsturnarea bărcii.

Tiosa Ion nu a fost impus de nimeni să urce în barcă. Acesta de sine stătător la voința sa a urcat în barcă și era conștient de riscul la care se expune;

- *succesorul victimei, Tiosa Sergiu*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărîri noi, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă cu închisoare. Apelantul a menționat că întru restabilirea echității sociale, dat fiind că inculpații nu și-au recunoscut vina, nu s-au căit de cele săvîrșite, nu și-au adus scuze în fața lui și nu se căiesc de fapta comisă, instanța urma să le aplice o pedeapsă sub formă de închisoare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2013 apelurile declarate au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că analiza și verificarea probelor pe cauză indică incontestabil la comiterea de către inculpați a infracțiunii incriminate, iar instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență*.

Sintagma de la art.18 Cod penal „*trebuia să prevadă*„, exprimă obligațiunea persoanei de a prevedea posibilitatea survenirii urmării prejudiciabile. Această obligațiune rezultă din diferite norme, reguli, instrucțiuni legale care reglementează modul de desfășurare a unor activități sau din anumite reguli de conviețuire socială bazate pe experiența de viață.

În speță, inculpații ținînd cont de vîrsta și nivelul lor de percepere a situației datorită inclusiv și nivelului lor de dezvoltare, ieșind cu barca, trebuiau să se conducă de regula cunoscută de orice persoană, că balansarea bărcii poate avea urmări negative, chiar și tragice, astfel fiind inaplicabil și art. 20 Cod penal, la care face referire avocatul în apelul său.

Referitor la înăsprirea pedepsei, solicitată de procuror și succesorul victimei în apelurile sale, instanța de apel a relevat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond corect a ținut cont de prevederile art. 6,7,61,75 Cod penal, indicînd că infracțiunea comisă de inculpați face parte din categoria celor mai puțin grave, este comisă din

imprudență, inculpații nu au antecedente penale, iar careva impedimente legale la aplicarea art. 90 Cod penal nu au fost stabilite.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- *avocatul Spînu Oleg în numele inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru*, care a solicitat casarea hotărîrilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru să fie achitați de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal. În motivarea recursului recurentul a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra legalității experimentului din cadrul urmăririi penale, efectuat la data 05.03.2012. Avînd în vedere că fapta a fost comisă la 29.08.2011, rezultatele acestuia puteau fi ușor influențate de condițiile climaterice și de anotimp. De asemenea, partea vătămată la fel a participat la balansarea bărcii și urma să-și asume responsabilitate, iar pornind de la faptul că luntrea s-a răsturnat în urma balansării a tuturor persoanelor ce se aflau în ea, nu este posibil de stabilit concret din acțiunea cărei persoane s-a răsturnat aceasta;

- *inculpatul Don Victor*, care a solicitat casarea hotărîrilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie achitat de sub învinuirea de comitere a faptei incriminate.

Recurentul a menționat că instanțele nu a luat în considerație faptul că participanții la serbare, cît și alte persoane care se aflau cel mai aproape de barcă, nu au auzit ca cineva să ceară încetarea balasării bărcii și totodată, unii martori care se aflau la o distanță de peste 300 metri, nu au confirmat că au auzit aceste strigăte.

Totodată, nu a fost luat în considerație și faptul că potrivit raportului de expertiză medico-legală din 12.11.2011, pe cadavrul victimei a fost depistată excoriație a unghiului extern a ochiului stîng. Această circumstanță dovedește că el a fost lovit de barcă în timp ce aceasta se răsturna și nu a mai avut posibilitate să iasă la suprafață.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2014 au fost admise recursurile ordinare declarate, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2013 cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a se pronunța asupra deciziei adoptate instanța de recurs a subliniat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apelurile apărării la care se enumeră: încheierea judecătorului de instrucție prin care s-a dispus anularea ordonanței procurorului privind încetarea urmăririi penale și reluarea acesteia în privința inculpaților fără a se lua în considerare prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală; raportul de expertiză medico-legală prin care s-au depistat leziuni corporale la victimă care puteau avea altă legătură causală cu decesul ei decît ce indicată în rechizitoriu; la balansarea bărcii a participat și partea vătămată care urma să-și asume responsabilitate; toate persoanele care se aflau în barcă s-au aflat în aceleași condiții cu victima și exista aceeași probabilitate de survenire a înecului tuturor; s-a confirmat faptul că victima putea înota; Codul penal nu prevede răspundere penală pentru participația la săvîrșirea infracțiunilor din imprudență .

Mai mult, potrivit descriptivului deciziei adoptate, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, precum sunt declarațiile martorilor Tiosa Ecaterina, Catanoi Maxim și Cojocari Nina, cât și “*experimentul efectuat la 05.03.12.*”, neindicând și esența ultimei probe.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 apelurile declarate au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței.

7.1. În argumentarea deciziei adoptate instanța de apel a concluzionat că între acțiunile inculpaților și anume balansarea bărcii și efectul produs, adică răsturnarea bărcii care a dus la înecul lui Tiosa Ion, există legătură cauzală directă, iar consecința survenită trebuia să fie prevăzută de către inculpați.

Din materialele cauzei și probele administrate și cercetate minuțios, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal a fost dovedită pe deplin, prin prisma prevederilor 100-101 Cod de procedură penală.

La fel, instanța a menționat că partea apărării în mod eronat interpretează dispozițiile art. 18 Cod penal coroborate cu cele ale art. 20 Cod penal, precum că există o faptă săvârșită fără vinovăție, întrucât pentru a invoca prevederile art. 20 Cod penal este absolut necesar de a fi întrunite una din următoarele condiții:

- persoana care a comis fapta nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii/inacțiunii sale;
- persoana nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile;
- conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă.

Cît privește pedeapsa numită inculpaților, instanța de apel a subliniat că aceasta este în deplină corespundere cu fapta comisă de către inculpați și scopul urmărit de legea penală.

8. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 au declarat recursuri ordinare:

- *inculpatul Don Victor*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea de sub învinuirea de comitere a infracțiunii incriminate. În susținerea recursului inculpatul a invocat că, în cauza dată persistă o multitudine de probe și circumstanțe care pun la dubiu vinovăția sa.

De asemenea, recurentul își manifestă dezacordul față de concluziile instanței de fond referitor la declarațiile inculpaților și a martorilor, care în viziunea recurentului, au fost puse la baza hotărârii de condamnare, fără vreo referință la probe concrete, indicându-se în mod generic existența lor, precum și legătura de cauzalitate;

- *avocatul Spînu Oleg în numele inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea

inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru de sub învinuirea în comiterea faptei imputate.

În textul recursului, recurentul indică faptul că instanțele de fond au judecat cauza penală cu depășirea limitelor învinuirii formulate în rechizitoriu, indicînd în acest sens că, în momentul răsturnării bărcii erau 4 persoane și nu 5, cu completarea ulterioară a textului învinuirii prin secvența: „... ei urmau să prevadă, prevedeau posibilitatea, trebuia să prevadă..., această obligațiune rezultă din diferite norme, reguli, instrucțiuni legale care reglementează modul de desfășurare activități sau din anumite reguli de conviețuire socială bazate pe experiența de viață..., o singură persoană nu putea fizic să răstoarne luntrea în care se aflau 4 persoane..., ei trebuiau să se conducă de regula cunoscută de orice persoană... există legătură cauzală directă fapt care inculpații urmau să-l prevadă. ”

La fel, mai invocă recurentul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor din apelurile apărării cu privire la încheierea judecătorului de instrucție prin care s-a dispus anularea ordonanței procurorului privind încetarea urmăririi penale, reluarea acesteia în privința inculpaților fără a se lua în considerare prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, că raportul de expertiză medico-legală a depistat leziuni corporale la victimă care puteau avea altă legătură cauzală cu decesul ei decît ce indicată în rechizitoriu; că la balansarea luntrei a participat și partea vătămată care urma să-și asume responsabilitate; că toate persoanele care se aflau în barcă s-au aflat în aceleași condiții cu victima și exista aceeași probabilitate de survenire a înecului tuturor; că s-a confirmat faptul că victima putea înota; că Codul penal nu prevede răspundere penală pentru participația la săvîrșirea infracțiunilor din imprudență.

9. Verificînd argumentele invocate în recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar în corespundere cu pct. 8) al aceluiași articol, atunci cînd - nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Cu referire la recursul inculpatului Don Victor, Colegiul penal precizează că acesta își manifestă dezacordul față de modul de apreciere a probelor, iar această chestiune ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor cînd instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi proces-penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțele de fond nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare.

Totodată, instanța de recurs menționează că, sub aspectul temeiului pentru recurs invocat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia

nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de comiterea căreia a fost condamnat (persoana nu este subiect al infracțiunii, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, ori legătura cauzală dintre fapta infracțională și consecințele survenite).

Colegiului penal susține că, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a examinat complet și obiectiv probele administrate și cercetate pe cauza penală nominalizată, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, atât probele apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face ca concluzia de spre vinovăția inculpatului Don Victor privind săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

La fel, Colegiul constată că faptei comise de inculpat i s-a dat o încadrare juridică corectă, argumentele recurentului în acest sens, fiind declarative și neîntemeiate.

Cît privește recursul avocatului Oleg Spînu, instanța de recurs ține să menționeze că motivele invocate în prezentul recurs au constituit obiectul examinării cauzei pentru prima dată, în ordine de recurs ordinar, în urma căreia s-a dispus remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în vederea înlăturării neajunsurilor depistate.

Instanța de apel, ținînd cont de punctele de reper expuse în decizia instanței de recurs, a adoptat decizia din 20 mai 2014, al cărei conținut justifică soluția adoptată, avînd o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, luînd în considerare și faptul că, verificînd hotărîrea atacată în raport cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeuri de casare a hotărîrii respective nu s-au stabilit.

Este de menționat că, asupra motivelor invocate în apelurile declarate, instanța de apel s-a expus detaliat, fără a lăsa loc pentru interpretări inopinate sau de a pune la dubiu valoarea probantă a ansamblului de probe administrate și cercetate pe cauză, fiind astfel, înlăturate toate versiunile asupra soluției, înaintate de către apelanți.

Referitor la argumentul recurentului privind încălcarea rigorilor expuse în dispoziția art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, atestă în decizia contestată o motivare justă și desfășurată a instanței de apel inclusiv și asupra acestei chestiuni invocate de către avocatul Oleg Spînu în apelul său.

De asemenea, recurentul mai critică decizia recurată din punct de vedere al nerespectării principiului contradictorialității, făcînd trimitere la incorectitudinea examinării cauzei de către instanța de apel, deoarece aceasta nu a cercetat multiaspectual probele existente pe cauza penală.

La acest capitol, Colegiul penal va reține același gînd expus mai sus în privința recursului inculpatului Don Victor, referitor la dezacordul față de modul de apreciere a probelor.

Prin urmare, argumentul vizat nu poate fi reținut de către instanța de recurs ca fiind întemeiat, întrucît aprecierea probelor constituie o prerogativă exclusivă a instanțelor de fond.

Luând în considerare cele consemnate mai sus, Colegiul conchide că temeiurile invocate de către recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar constitui temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune respingerea recursurilor, cu menținerea hotărârii atacate.

10. În corespundere cu prevederile cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de inculpatul Don Victor și de avocatul Spînu Oleg în numele inculpaților Șaptefrați Oleg, Sîrbu Veniamin și Railean Alexandru împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 în cauza penală în privința lui *Don Victor Nicolae, Șaptefrați Oleg Valeriu, Sîrbu Veniamin Grigore și Railean Alexandru Serghei*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la **18 noiembrie** 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Petru Moraru